

Основою дослідницької діяльності учнів – інтелектуальні вміння, практичні ж являють собою механізм оволодіння певними способами пошукової діяльності, що дає практичні результати – нові знання, факти, закономірності. Якщо сформована дослідницька компетентність, здобувач освіти здатний переносити дослідницький підхід на різні сфери діяльності і застосовувати в різних ситуаціях, що підтверджує поліфункціональність, універсальність і надпредметність дослідницької компетентності.

Список використаної літератури

1. Ковалева Л. Ю. Дослідження як метод вивчення нового матеріалу / Л. Ю. Ковалева // Хімія. – 2009. – № 18. – С. 8–10.
2. Модель формування дослідницьких компетентностей учнів [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/15282/1>.
3. Погожельська О. Формування компетентностей учнів при вивченні теми «Хімічні реакції» // Хімія (Шк.світ). – 2013. - №6. – С. 13–16.
4. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / Рідна школа. – 2005. – С.65–69.

НЕТРАДИЦІЙНІ УРОКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Благодарь К.С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Незвичайні за змістом, організацією, нестандартні (нетрадиційні) уроки приваблюють школярів, сприяють розвитку особистих здібностей. До нестандартних уроків готуватися потрібно заздалегідь, перед усім вибирати найбільш активних, ініціативних, добре підготовлених з теми учнів (якщо це нова тема, то дати їм опрацювати матеріал самостійно, при цьому надавати консультації); розтлумачити їх обов'язки, можливо, спочатку на власному прикладі демонструвати ймовірний підхід до важкої ролі та забезпечувати діалог виконавця з класом.

Нестандартний урок є одним з останніх етапів навчального циклу, так би мовити, верхівкою айсберга, оскільки основна навчальна діяльність відбувається на стадії підготовки до нього.

До основних переваг нестандартних уроків відносять:

- незвичайність і захопливість змісту;
- набуття практичного або суспільного досвіду;
- значна активність учнів, створення в учнів позитивного емоційного настрою;
- формування інтересу до предмета.

Урок – лекція передбачає послідовний виклад учителем навчального матеріалу. До основних вимог уроку належать: емоційність викладу, цілісне розкриття теми або певного розділу, аналіз конкретних фактів та явищ, чіткість аргументації та наукова доказовість висновків, використання вчителем різноманітних методичних прийомів. Такі уроки вимагають довільних процесів: уваги, запам'ятовування. Тому вчитель під час лекції повинен використовувати такі прийоми, які допомагають утримувати увагу учнів та сприяють запам'ятовуванню матеріалу: наочність, складання плану, опорних схем тощо.

Урок – семінар є одним із поширених видів навчальної діяльності учнів старших класів. Такий урок зазвичай полягає в обговоренні повідомлень, рефератів, доповідей, виконаних учнями самостійно або під керівництвом учителя.

Урок – залік пов'язаний з перевіркою наявних в учнів знань з певної теми. Як правило, учням заздалегідь пропонуються питання, за якими вони готуються відповідати (відповіді можна подавати як в усній, так і письмовій формі). Такі уроки сприяють розвитку механічного та смислового запам'ятовування, якості мислення, мовлення.

Урок – суд передбачає створення ситуацій, в яких відбувається обговорення двох протилежних думок щодо питання, яке вивчається. Учні вчать формулювати та захищати свою точку зору, аргументувати свою думку. Такий підхід сприяє розвитку критичного мислення.

Урок – брейн – ринг передбачає перевірку знань учнів у нетрадиційній формі. Так, замість традиційного індивідуального опитування учні об'єднуються в групи та готують питання один до одного.

Урок – розслідування передбачає збирання учнями конкретних фактів, що характеризують стан певної проблеми. Найчастіше такі уроки пов'язані з екологічними проблемами, оскільки в засобах масової інформації та літературі наводиться достатньо фактів, що демонструють загрозу природі через результати людської діяльності.

Урок – екскурсія передбачає, що урок буде проведено поза школою. Учні для ознайомлення з об'єктами, який вивчається, вийдуть на природу, виробництво. Головна мета цих уроків – спостереження учнями предметів, явищ, процесів, які вивчаються, та вміння використовувати теоретичні знання на практичних прикладах, що супроводжуються поясненнями вчителя або екскурсовода.

Урок-диспут. Ініційована педагогом суперечка на суспільно значиму і неоднозначну тему. Діти висловлюють різні точки зору щодо заявленої теми, необов'язково виступати зі своєю особистою точкою зору, дітям може бути навмисно дана точка зору, з якої вони НЕ згодні, але в рамках уроку вони повинні захищати її.

Ділова гра. На уроці відтворюється життєва ситуація або проблема, і в рамках уроку відбувається її «обігрування» і рішення.

Урок-гра. Урок, на якому діти грають, наприклад, в аналогії телевізійних ігор «Своя гра», «Хто хоче стати мільйонером» (відмінником), «Що? Де? Коли? » та інші. Такі уроки відмінно підходять для закріплення і узагальнення знань по предмету, як початкові або заключні уроки на початку або в кінці чверті.

Інтегрований урок має такі особливості: по – перше, дозволяє учням здійснити засвоєння знань з предмета в сукупності з іншими науками; по – друге, сприяє формуванню пізнавального інтересу; по – третє, забезпечує узагальнення наявних знань, умінь використовувати їх у процесі вивчення інших наук.

Користь нестандартних уроків:

- Нестандартні уроки допомагають позбутися від ярликів на учнів: кожен учень виявляється в нестандартній ситуації і може проявити себе з невідомої сторони.
- Нестандартні уроки сприяють підвищенню інтересу учнів до предмету.
- Нестандартні уроки розвивають мислення, логіку, вчать дітей міркувати, приймати рішення і відповідати за власні вчинки.
- Нестандартні уроки допомагають дітям знайти контакт один з одним, вчать працювати в команді, є хорошою профілактикою конфліктів між дітьми (хоча і на уроці можуть траплятися конфлікти), нестандартні уроки вчать спілкуватися.

Список використаної літератури

1. Туріщева Л.В. Нестандартний урок хімії: навч.-метод. посібник/ Л. В. Туріщева. - Х.: Основа, 2006. - 112 с.
2. Резенова И.А. Необычные уроки для обычных детей: методическая разработка / И.А. Резенова. - Анжеро-Судженск: 2009, - 73с.